

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemorian Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I promemorian finns förslag till att nedsättningen av koldioxidskatt för diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet ska utökas till 2 262 kronor per kubikmeter för diesel som används under tiden från och med den 1 januari 2022 till och med den 30 april 2022.

För sådan dieselanvändning under tidsperioden anges att även en nedsättning av energiskatten ska medges med 2 478 kronor per kubikmeter.

För diesel som används för sådana ändamål under tiden från och med den 1 maj 2022 till och med den 30 juni 2022 föreslås nedsättningen av koldioxidskatten utökas till 2 292 kronor per kubikmeter. I promemorian anges även att det för sådan dieselanvändning under tidsperioden föreslås en nedsättning av energiskatten med 1 061 kronor per kubikmeter.

Förslagen uppges innebära ändringar i 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi och föreslås träda i kraft den 1 juli men ska enligt förslaget gälla från och med den 1 januari 2022. Äldre bestämmelser uppges dock fortfarande gälla för förbrukning som skett före den 1 januari 2022.

I lagen om skatt på energi föreslås även införandet av en ny tillfällig bestämmelse som innebär att skattebefrielse aldrig kan medges med högre belopp än de skattesatser som gäller då skattskyldigheten inträder för det bränsle som har förbrukats. Ändringen träder i kraft den 1 oktober 2022 och upphör att gälla den 30 juni 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I bakgrunden till förslaget går att läsa att koldioxidskatt och energiskatt tas ut på drivmedel som bensin och diesel och att skattesatserna på drivmedel framgår av 2 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE.

Angående LSE anger förslagsställaren att bestämmelserna däri är anpassade till rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för

beskattning av energiprodukter och elektricitet. Direktivet anges utgöra ett EU-rättsligt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el.

I promemorian anges vidare att en nedsättning av koldioxidskatten på diesel i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter infördes 2005 i syfte att stärka jord- och skogsbrukets internationella konkurrenskraft¹. Skattenedsättningens storlek anges ha varierat under åren, och är sedan den 1 januari 2020 1 930 kronor per kubikmeter.²

Vidare uppges att regeringen i vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99) har aviserat att skattenedsättningen för diesel som används i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet tillfälligt utökas under ett års tid.³ Skattenedsättningen utökas under tiden den 1 juli 2022–30 juni 2023 och under denna period betalar de berörda företagen i princip ingen skatt på sin dieselanvändning.

I promemorian går även att utläsa att förslaget utformats mot bakgrund av att priset på flera viktiga insatsvaror inom jord- och skogsbruket ökat kraftigt, i synnerhet efter Rysslands invasion av Ukraina. I syfte att stärka Sverige genom att upprätthålla och stärka svensk livsmedelsproduktion i denna extraordinära situation uppges regeringen ha presenterat ett åtgärds paket på både kort och lång sikt. I vårändringsbudgeten (prop. 2021/22/99) aviserade regeringen en tillfälligt utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt för diesel i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet under tiden 1 juli 2022 – 30 juni 2023. Vidare anges att regeringen bedömt det befogat att öka skattenedsättningen så att de areella näringarna i princip inte kommer att betala någon energi- eller koldioxidskatt på sin dieselanvändning. Det anges även att det är av beredningstekniska skäl som denna åtgärd inte kunnat träda i kraft vid ett tidigare datum men att det bedömts angeläget att de berörda näringarna retroaktivt ges rätt till skattenedsättning för den diesel som förbrukats från och med den 1 januari 2022.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensanalysen uppges att en alternativ lösning till den föreslagna regleringen är att inte genomföra förändringen. Detta anges innebära sämre konkurrenskraft för det svenska jord- och skogsbruket med risk för minskad produktion. Ett annat alternativ som nämns är att genomföra en mindre retroaktiv skattesänkning än den som nu föreslås eller att genomföra en stödåtgärd på statsbudgetens utgiftssida. En justerad skattesats även retroaktivt för perioden 1 januari 2022–30 juni 2022 innebär en viss kostnadslättning på kort sikt och bedöms av förslagsställaren som lämplig för att uppnå syftet med regleringen.

Regelrådet gör följande bedömning. Konsekvenserna av nollalternativet framgår tillräckligt tydligt. Sett till förslagets syfte, att stärka konkurrenskraften för företag inom jord- och

¹ Prop. 2004/05:1 Förslag till statsbudget för 2005, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m. avsnitt 8.4.2 och sida 6 i remitterad promemoria *Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk*.

² Se prop. 2018/19:94, bet. 2018/19:SkU22, rskr. 2018/19:249.

³ Regelrådet har yttrat sig om nämnd skattenedsättning som remitterats Regelrådet från Finansdepartementet med promemorian *Sänkt skatt på jordbruksdieselyttrandet*. Yttrandet har diarienummer RR 2022-28 och behandlades på sammanträdet den 9 mars 2022 (se <https://www.regelradet.se/remiss/yttrande-over-promemorian-sankt-skatt-pa-jordbruksdiesel/>).

skogsbruk, hade det dock varit önskvärt om förslagsställaren, i något högre grad än vad som görs, gett exempel på hur nämnda stödåtgärder på statsbudgetens utgiftssida hade kunnat vara utformade. Det hade då blivit enklare att utläsa om, och i sådana fall varför, den föreslagna lösningen förordas framför möjliga alternativ. Sett till syftet med förslaget – att bistå en särskilt utsatt bransch – innehåller dock konsekvensanalysen tillräckligt med information för att delaspekten ska anses godtagbart redovisad.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar som redovisningen av effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslaget bedöms vara förenligt med dels rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, dels reglerna om statligt stöd som följer av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Förslagsställaren bedömer därför att förslaget är förenligt med EU-rätten.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I promemorian nämns att förslaget inte torde medföra några behov av informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. Tillkommande kostnader anges kunna hanteras inom myndighetens (Skatteverkets) befintliga ekonomiska ramar.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade bidragit till konsekvensutredningens kvalitet om en specifik del av denna behandlat behov av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och eventuella behov av speciella informationsinsatser. Gällande den förstnämnda delaspekten anser Regelrådet att denna del kan uttolkas ur olika delar ur promemorian, bland annat i föreslagen lagtext till övergångsbestämmelser, varför den anses godtagbart redovisad. Avseende behovet av speciella informationsinsatser redovisas denna punkt i tillräcklig grad för att delaspekten ska anses godtagbart, detta med hänvisning till ärendets beskaffenhet.

Regelrådet finner därav redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren uppger att omkring 25 000 företag inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna omfattas av nedsättningen samt att nästan enbart mindre företag omfattas, med undantag från vissa större företag inom skogsindustrin.

Regelrådet gör följande bedömning. Gällande antalet påverkade företag så skiljer sig det av förslagsställaren angivna antalet jämfört med antalet jordbruksföretag som nämns i andra rapporter⁴ uppskattar antalet jordbruksföretag till omkring 60 000. Förslagsställaren borde

⁴ Se exempelvis betänkandet *Vägen mot fossiloberoende jordbruk* (SOU 2021:67, sida 29) och Sveriges officiella statistik, statistiska meddelanden, *Jordbruksföretag och företagare 2016* (JO 34 SM 1701, sida 6).

därför tydligare förklarat anledningen till angiven uppskattning berörda företag: om deltidjordbruk undantagits, om enbart jordbruk med tankar stående på gården kan ta del av stödet eller om det finns andra anledningar till att stödet inte kommer att komma alla företag inom jord-, skogs- och vattenbruk till dels. Det hade också varit behövt med en närmare beskrivning av storleken av de påverkade företagen för att denna del av redovisningen skulle anses godtagbar. En sådan beskrivning hade kunnat låta sig göras genom att ange antalet påverkade hel- respektive deltidföretag, omsättningen, areal som brukas eller liknande. Den information som finns bedöms inte tillräcklig.

Av dessa anledningen finner Regelrådet redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Angående de administrativa kostnaderna anger förslagsställaren att förslaget bedöms öka företagets administrativa kostnader något, detta i och med att kompletterande uppgifter kommer att behöva samlas in manuellt för hur dieselförbrukningen fördelades på de tre månaderna under kvartal två. Ungefär 2 500 företag uppges söka återbetalning kvartalsvis. Vidare anges att vid antagandet om en tidsåtgång på 30 minuter och en timkostnad på 300 till 400 kronor innebär det ökade administrativa kostnader med ungefär en halv miljon kronor.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen av de administrativa kostnaderna bedöms vara tillräckligt tydlig i förhållande till ärende.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att åtgärden är tillfällig och att den ökade återbetalningen för de sex första månaderna 2022 bedöms leda till minskade skatteintäkter om cirka 420 miljoner kronor. Denna offentligfinansiella kostnad uppges vara utöver den befintliga skattenedsättningen med 1,93 kronor per liter diesel och den tillfälliga ökningen av skattenedsättningen som föreslås i vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99).

Utöver detta innehåller promemorian ett förslag om att återbetalningen inte ska få överstiga skatten som belöper på bränslet. Regeln föreslås införas från den 1 oktober 2022. Detta anges kunna medföra att diesel inhandlad tidigare under året inte är berättigad till hela den återbetalning som är möjlig från den 1 oktober. Den offentligfinansiella effekten beror på hur mycket diesel som inhandlas tidigare under året men förbrukas under årets fjärde kvartal. Vid antagande om att en tredjedel av dieseln inhandlad i kvartal tre förbrukas i fjärde kvartalet innebär åtgärden minskade kostnader för återbetalning med ca 30 miljoner kronor 2022.

I konsekvensanalysen går även att utläsa att den offentligfinansiella bruttoeffekten beräknas till -490 miljoner kronor och att nettoeffekten beräknas till -390 miljoner men att den varaktiga effekten beräknas vara neutral.

I konsekvensanalysen anges även att med nuvarande nedsättning om 1 930 kronor per kubikmeter diesel motsvarar den totala punktskatten på diesel för de areella näringarnas arbetsmaskiner 2 873 kronor per kubikmeter diesel (miljöklass 1). Förslagsställaren framhåller dock att detta inte inkluderar den sänkning av energiskatten om 40 öre som träder i kraft 1 maj 2022⁵ eller den tillfälliga sänkning av energiskatten med ytterligare 105 öre som även den träder i kraft den 1 maj 2022⁶. Förslaget i föreliggande promemoria anges innebära att skatten retroaktivt sänks med 2 810 kronor per kubikmeter under perioden 1 januari 2022–30 april 2022 och 1 423 kronor per kubikmeter under perioden 1 maj 2022–30 juni 2022.

Det anges även att hanteringen gällande de kompletterande uppgifter som behöver samlas in av företagen gällande hur dieselförbrukningen fördelades på de tre månaderna under kvartal två bedöms leda till längre handläggningstid för ansökningar om återbetalning avseende kvartal två, vilket på kort sikt anges kunna påverka företagets likviditet negativt.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställarens redovisning av vilka andra kostnader och verksamhetspåverkan förslaget lär föra med sig är förhållandevis tydlig. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren utvidgade resonemanget kring uppgiften om den längre handläggningstiden. Denna brist är dock inte tillräcklig för att bedömningspunkten ska bedömas som bristfällig.

Regelrådet finner därför redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensanalysen anges att skattelättnaden bedöms mildra den utsatta konkurrenssituation som svenska företag inom de areella näringarna för närvarande befinner sig i.

Regelrådet gör följande bedömning. I normalfallet krävs ett mer utförligt resonemang kring vilken konkurrenspåverkan föreslagen reglering förväntas få på berörda företagen. Ärendets natur, såväl som förslaget som sådant, motiverar dock att ärendet hanterats skyndsamt framför att dess konsekvenser utreds i detalj. Skattesänkningen bör dessutom vara uteslutande välkommet från berörda företags håll samtidigt som det går tämligen lätt att överblicka förslagets konsekvenser.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren redovisar ingenting om föreslagen reglerings eventuella påverkan på företagen i andra avseenden.

⁵ Prop. 2021/22:84, bet. 2021/22:FiU1 punkt 2 d, rskr. 2021/22:46.

⁶ Prop. 2021/22:221, bet. 2021/22:FiU39, rskr. 2021/22:248.

Regelrådet kan inte se på vilka sätt regleringen skulle kunna påverka företagen i andra avseenden annat än vad som ryms under redovisningen i andra delasppekter. Avsaknaden av denna redovisning anses därför inte vara någon väsentlig brist.

Regelrådet finner delasppekten godtagbart redovisad.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I promemorian nämns ingenting om huruvida förslagsställaren tagit särskild hänsyn till små företag vid förslagets utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Sett till ärendets natur, att förslaget innebär en minskad skattebörda för berörda företag utan betydande administrativa kostnader, kan delasppekten betraktas som godtagbart redovisad. Det är Regelrådets mening att framtida konsekvensutredningar bör innehålla en redovisning av om, och i sådana fall hur, små företag beaktats vid reglernas utformning oavsett om förslaget anses ha en entydigt önskvärd effekt för berörda företag.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet har gjort bedömningen att konsekvensutredningen brister avseende redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek. På samtliga övriga bedömningspunkter håller redovisningen en godtagbar kvalitet.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 17 maj 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström

Claes Norberg
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande